

## Η τελική εκκαθάριση των Μαχνοβιστών 1937-1938

Ένας σύντομος απολογισμός της καταστολής που έπληξε τα παλιά μέλη του μαχνοβίτικου κινήματος στα 1937-38.

Του Nick Heath

Τα χρόνια 1937-1938 ήταν μια φοβερή περίοδος στη Σοβιετική Ένωση. Ο Στάλιν ασχολήθηκε με τους εμφανείς εχθρούς του μέσα στο Κομμουνιστικό Κόμμα, δολοφονώντας εκείνους που είχαν οργανωθεί γύρω από την Τροτσκιστική Αντιπολίτευση καθώς και πολλούς άλλους Παλιούς Μπολσεβίκους όπως ο Μπουχάριν, ο Κάμενεφ και ο Ζινόβιεφ. Στην πορεία τα επιζώντα μέλη του αναρχικού και Μαχνοβίτικου κινήματος δεν απέφυγαν αυτές τις σφαγές. Πρακτικά όλοι οι Μαχνοβίτες που δεν είχαν δολοφονηθεί κατά τη διάρκεια του 1918-1922 συνελήφθησαν και εκτελέστηκαν.

Ένας από τους πρώτους Μαχνοβίτες που συνελήφθη ήταν ο στενός συνεργάτης του Νέστορ Μαχνό, Ιβάν Λεπετσένκο, ο οποίος εκτελέστηκε από τη НКВД στη Μαριούπολη στις 20 Οκτωβρίου 1920. Ο αδελφός του Πάβελ, επίσης αναρχικός κομμουνιστής, φαίνεται να έχει χαθεί την ίδια περίοδο.

Οι αδελφοί Ζάντοφ, Λεφ και Ντανίλο (βλέπε βιογραφία του Λεφ Ζάντοφ στο libcom) εκτελέστηκαν το Σεπτέμβριο του 1938 και ο Βίκτορ Μπέλας (βλέπε βιογραφία στο libcom) εξαφανίστηκε τον ίδιο χρόνο.

Μεταξύ των άλλων Μαχνοβιστών που εκτελέστηκαν ήταν και ο Γκριγκόρι Σερέγκιν (1884 – 1938) που προερχόταν από αγροτική οικογένεια της περιφέρειας Καλούγκα και ο οποίος είχε εργαστεί ως τεχνίτης στο Γκουλάι Πόλε. Ήταν αναρχικός-κομμουνιστής από το 1906. Από το 1917 είχε διατελέσει μέλος μιας επιτροπής εργοστασίου και δραστηριοποιήθηκε στην ένωση μεταλλουργών. Από το δεύτερο εξάμηνο του 1917 μέχρι τον Απρίλιο του 1918 διετέλεσε πρόεδρος στις βιομηχανικές κοινότητες του Γκουλάι Πόλε, πρόεδρος του συμβουλίου τροφίμων, και μέλος του ζέμστβα της κοινότητας. Στις αρχές του 1918, διετέλεσε πρόεδρος του τμήματος τροφίμων των Μαχνοβίτικων δυνάμεων. Ήταν μέλος του Μαχνοβίτικου κινήματος από τον Αύγουστο του 1918 και υπηρέτησε ως γραμματέας στο 2ο Επαρχιακό Συνέδριο του Γκουλάι Πόλε (12-18.02.1919). Το Μάρτιο του 1919 διορίστηκε Βοηθός Αρχηγού Προμήθειας στην ταξιαρχία του Μαχνό. Στο Παν-Στρατιωτικό Συνέδριο την 1 Σεπτεμβρίου 1919 εξελέγη μέλος του προσωπικού των Μαχνοβιστών, έχοντας γίνει επιθεωρητής και αργότερα επικεφαλής εφοδιασμού τροφίμων που διατήρησε μέχρι το καλοκαίρι του 1921). Στις 28 Αυγούστου 1921, μαζί με ένα απόσπασμα του Μαχνό πέρασε στη Ρουμανία. Το 1924, εκμεταλλεύθηκε την αμνηστία που προσφέρονταν από το Σοβιετικό καθεστώς και επέστρεψε στην Ουκρανία. Το 1930, εργαζόταν ως τεχνίτης στο Αλεξαντρόφσκ. Εκτελέστηκε το 1938.

Στο Γκουλάι Πόλε το Φεβρουάριο-Μάρτιο 1938 η τοπική НКВД συνέλαβε 40 άτομα. Ήταν: Κλιμ Α. Ντενιέγκα, Εφίμ Γιακόλεβιτς Γκορπίνιτς, Γαβριήλ Ντανίλοβιτς Γκορπίνιτς, Ρομάν Τιχόνοβιτς Γκορπίνιτς, Ιβάν Μπράκα, Φέντοτ Μπράκα, Δαβίδ Ι. Μπράκα, Γκριγκόρι Ιβάνοβιτς και Νικίτα Κουζμίτς Λιούτι (πιθανότατα και οι δύο σχετίζονταν με το σημαίνοντα Μαχνοβιστή Ισίντορ Λιούτι), Τίτος Πορφίριεβιτς Σάπιν, Ιβάν Νεπόντια, Γκεράσιμ Βασίλιεβιτς Σάμραϊ, Κουζμά Τιμοφέγιεβιτς Σενένκο, Γιάκοφ Πεντόρια, Πάβελ Τροφίμοβιτς Μαρτινένκο, Πιτρ Σ. Τιστσένκο, Αφξέντι Κοστόγκλοτ Γιεμελιάνοβιτς, Ακίμ Ριμπαλτσένκο Εφίμοβιτς, Ιβάν Πιντρέπνι Νμιτρίεβιτς, Αντόν Α. Ταρασένκο, Βασίλι Λισένκο Ντενίσοβιτς, Πιτρ Γκ. Ζαμπλόκη, Ιβάν Κιρισένκο Τιχόνοβιτς, Αλεξάντερ Σκόμσκη Φράνζεβιτς, Αντόν Οσταπένκο Κούζμιτς, Ιβάν Βοβτσένκο, Ιβάν Βοβκ Ντενίσοβιτς, Αλεξάντερ Ροσκαριάκα Στεπάνοβιτς, Ιβάν Ζοβνιρένκο, Σεργκέι Μαξίμοβιτς Χοχότβα (πιθανώς σχετίζεται με έναν άλλο Μαχνοβιστή ηγέτη τον Πάβελ Χοχότβα), Τιμοτέι Πριπιχάλο Ελισέεβιτς, Ιακώβ Κλάους Αρτέμιεβιτς, Σαβέλιτς Π. Μπικόφσκη, Νικολάι Ζοβνιρένκο Φεντόροβιτς, Ντιμίτρι Λούκιτς Βερμπίτσκη, Λουκά Γκαβρίλοβιτς Φιλένκο, Τίτος Α. Πονγκόρνι, Παναγία Βασίλι Κράβσουκ, Στεπάν Οβντιένκο Μιχαήλοβιτς (Αβντιγένκο) και Σπρίνκη Τιμοφέγιεβιτς Νικιφόρ (Σιρένεκ).

Όλοι αυτοί συνελήφθησαν στην υπόθεση όπου οι κατηγορίες ήταν "ότι εμπλέκονταν στο στρατιωτικό Μαχνοβίτικο Σύνταγμα του Γκουλάι Πόλε, των οποίων οι στόχοι ήταν ένοπλος αγώνας και εξέγερση

εναντίον της Σοβιετικής Εξουσίας, και ότι ως μέλη του στρατιωτικού Μαχνοβίτικου αντεπαναστατικού αντάρτικου συντάγματος, είχαν πραγματοποιήσει αντεπαναστατικές δραστηριότητες μεταξύ του πληθυσμού με στόχο την παρεμπόδιση των δραστηριοτήτων του Κόμματος και των Σοβιετικών αρχών, αποδεικνύοντας ασύμφορο το συλλογικό σύστημα γεωργικής εκμετάλλευσης, κατηγορώντας τη Σοβιετική εξουσία και το Κόμμα με κάθε δυνατό αντεπαναστατικό τρόπο και συκοφαντώντας τους ηγέτες του και προετοιμάζοντας δραστήρια να διαπράξουν πράξεις σαμποτάζ στην ευάλωτη κατάσταση και τους συλλογικούς τομείς της γεωργίας, και ήταν έτοιμοι να τελέσουν τρομοκρατικές πράξεις εναντίον των περιουσιακών στοιχείων των Κομμουνιστών και μελών της Κομσομόλ (Κομμουνιστικής Νεολαίας) του χωριού,” σύμφωνα με τα άρθρα 54-11, 54-10, 19, 54-8, 54-7 του Σοβιετικού κώδικα. Επιπλέον ο Σκόμσκη κατηγορήθηκε για το ότι “μέχρι την ημέρα της σύλληψής του ήταν πράκτορας της Ρουμανικής κατασκοπείας.”

Γι' αυτά τα εγκλήματα η τρόικα NKVD της περιοχής Ντινπροπετρόφσκ καταδίκασε όλους τους κατηγορούμενους σε θάνατο την 1η Απριλίου 1938. Η ποινή εκτελέστηκε στο Ντινπροπετρόφσκ στις 23 Απριλίου (28 άτομα), 25 Απριλίου (9 άτομα), 9 Μαΐου (2 άτομα) και 7 Ιουλίου (1 άτομο) 1938. Αργότερα όλα αυτά τα θύματα αποκαταστάθηκαν το 1959.

Με παρόμοιες κατηγορίες δύο Μαχνοβίτες ηγέτες ο Ιβάν Σούσκο και ο Ναζάρ Ζουιτσένκο εκτελέστηκαν από την NKVD στο Ντινπροπετρόφσκ (βλέπε ξεχωριστές βιογραφίες στο libcom) στις 26 Απριλίου και 7 Ιουλίου 1938 αντίστοιχα.

Επίσης κατηγορούμενοι με παρόμοιες κατηγορίες από την NKVD του Ντινπροπετρόφσκ και μάλιστα ως επικεφαλής του “συντάγματος” ήταν ο Βασίλι Μιχαήλοβιτς Σαρόφσκη και ο Βλας Κορνέγιεβιτς Σαρόφσκη. Ο Βασίλι γεννήθηκε στις 24 Δεκεμβρίου 1891 στο Γκουλάι Πόλε. Ήταν γιος του στρατιώτη Μιχαήλ Λουκιάνοφ Σαρόφσκη και η σύζυγός του Μαρία Ραντιόνοβα, και οι δύο Ορθόδοξοι. Υπηρέτησε στο Ρωσικό Στρατό κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο σε ανώτερη θέση. Συμπαθούσε τους Σοσιαλιστές Επαναστάτες, αν και ποτέ δεν έγινε μέλος του κόμματος, αργότερα εκλύθηκε από τον αναρχικό κομμουνισμό. Το 1917 διετέλεσε επικεφαλής της πυροβολαρχίας της Μαύρης Φρουράς στο Γκουλάι Πόλε. Από τον Ιανουάριο ως τον Ιούνιο του 1919 ήταν επικεφαλής του πυροβολικού της 3ης ταξιαρχίας Ζαντνεπρόφσκη των Μαχνοβιστών. Από το Σεπτέμβριο ως το Δεκέμβριο του 1919 ήταν Βοηθός Αρχηγού του Πυροβολικού των Μαχνοβιστών, ενεργώντας ως επικεφαλής του πυροβολικού. Ο Βλας είχε γεννηθεί στο Γκουλάι Πόλε το 1896. Ήταν υπασπιστής του Μαχνοβίτικου πυροβολικού και γνωστός για την ανδρεία του. Παρά τις διάφορες αναφορές στα αδέρφια του Σαρόφσκη, συμπεριλαμβανομένης της μαρτυρία στη NKVD από τον Μπέλας, δεν ήταν αυτό το θέμα όπως μπορεί να δει κανείς από τα πατρώνυμά τους. Ο Μπέλας λέει ότι ο Βλας εργάστηκε σε εργοστάσιο της περιοχής Ντινπροροπετρόφσκ το 1930 ιδρύοντας ένα παράνομο Μαχνοβίτικο δίκτυο. Αργότερα προσχώρησε σε αυτό από τον Βασίλι. Ο τελευταίος φαίνεται να είχε αρκετά καλά εκπαιδευτεί, δουλεύοντας ως εκπαιδευτικός στην περιοχή του Κιέβου, και ζητώντας να γίνει υποψήφιο μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος, ενώ ασκούσε παράνομες Μαχνοβίτικες δραστηριότητες! Έγινε επίσης μέλος του συμβουλίου του χωριού Γκουλάι Πόλε, ενός σχολικού επιμελητηρίου. Ο Βασίλι και ο Βλας ήταν πιθανώς συνδεδεμένοι με τρεις άλλους Σαρόφσκη, όλοι αδέρφια, που αναφέρονται ως αναρχικοί του Γκουλάι Πόλε στα απομνημονεύματά του Μαχνό, σαν Πιότρ, Γκριγκόρι και Προκόπ. Μια άλλη ξεχωριστή Μαχνοβίτισσα, η Κονσταντίν Σουπρίνα, επίσης κατηγορήθηκε με αυτές τις κατηγορίες και εκτελέστηκε.

Επίσης εκτελέστηκε το 1938 ο Ιγκνάτ Φεντόροβιτς Μπομπράκοφ (γεν. 1893). Ήταν ένας συμπαθών των αναρχικών και εργάτης ο οποίος εντάχθηκε στο Μαχνοβίτικο κίνημα τον Αύγουστο του 1918. Το φθινόπωρο και το χειμώνα του 1919 διετέλεσε προϊστάμενος εφοδιασμού του πυροβολικού στους Μαχνοβίτες. Με την επιστροφή των Μπολσεβίκων στην Ουκρανία τον Ιανουάριο του 1920 εγκατέλειψε το κίνημα. Στη δεκαετία του 1930 εργάστηκε ως διευθυντής του εργοστασίου της Οκτωβριανής Επανάστασης στην Οδησό. Συνελήφθη στα τέλη του 1937 και εκτελέστηκε τον επόμενο χρόνο.

Στην κοντινή περιοχή Ζαπορόζιε στο κούτορ (αγροικία) του Ζελόνι Γκάι, 22 άλλοι πρώην-Μαχνοβίτες συνελήφθησαν από την NKVD. Επτά από αυτούς, συμπεριλαμβανομένων άλλων Μαχνοβιστών πυροβολητών, του αναπληρωτή διοικητή του Μαχνοβίτικου πυροβολικού, Ντιμίτρι Ιβάνοβιτς Σιπλίβι, καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν. Ο Σιπλίβι προερχόταν από την αγροτική περιοχή

Γκριγκόρεφσκα Πολογκόφσκη. Από το 1919 ήταν μέλος της ομάδας αναρχικών του Γκουλάι Πόλε και ήταν βοηθός αρχηγού του Μαχνοβίτικου πυροβολικού.

Πηγές: Σχετικά με τη δίκη των 40 Μαχνοβιστών:  
<http://www.makhno.ru/forum/showthread.php?t=51&page=7>

Άλλα βιογραφικά στοιχεία: [http://www.makhno.ru/Dubovik, A.V \(2009\). After Makhno. Kate Sharpley Library](http://www.makhno.ru/Dubovik, A.V (2009). After Makhno. Kate Sharpley Library).

\*Μετάφραση: aixmi

Αναδημοσίευση από [ngnm.vrahokipos.net](http://ngnm.vrahokipos.net)